

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

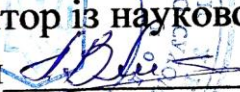
Філологічний факультет

Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

 Н.В. Михальченко

«30» серпня 2023 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТЕКСТУ**

Ступінь магістра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

035 Філологія

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),

перша - англійська

Освітня програма: Переклад

2023-2024 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Солодка Анжеліка Костянтинівна, професор кафедри германської філології

РЕЦЕНЗЕНТ: М.В.Герін, Генеральний директор товариства з обмеженої відповідальністю «ТРАНСЛІНК-Україна»

Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри германської філології (Мироненко Т.П.)

Програму погоджено навчально-методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Голова навчально-методичної комісії (Дем'яненко О.Є.)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол № 12 від 30.08.2023 р.

Голова навчально-методичної ради університету

Анотація

В процесі вивчення курсу «Теорія та практика інтерпретації тексту» студенти знайомляться з основами перекладацького аналізу художнього тексту, вчаться ідентифікувати актуальні значення мовних одиниць, вдосконалюють вміння застосовувати лексико-граматичні трансформації мовних одиниць у художньому перекладі, розвивають професійну компетенцію майбутніх перекладачів, набувають впевненості щодо використання мови як засобу комунікації, вдосконалюють практичні навички обробки тексту у процесі його аналізу.

Ключові слова: інтерпретація тексту, мовні одиниці, лінгвістичні трансформації

Annotation

In the course of studying the course "Theory and practice of text interpretation" students get acquainted with the basics of translation analysis of literary text, learn to identify current meanings of language units, improve the ability to apply lexical and grammatical transformations of language units in literary translation. languages as a means of communication, improve practical skills of text processing in the process of its analysis.

Keywords: text interpretation, language units, linguistics transformations.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Теорія та практика інтерпретації тексту» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 035.041 Філологія. Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, за освітньо-професійною програмою «Переклад».

Предметом вивчення є вивчення основ теорії та практики інтерпретації тексту.

Міждисциплінарні зв'язки: соціолінгвістичні та прагматичні проблеми перекладу, переклад спеціальних текстів, комунікативні стратегії англійської мови, двосторонній переклад.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. Мета: розширити й поглибити знання студентів-магістрів із актуальних питань теорії та практики інтерпретації тексту (підходи, закономірності, принципи, методи, прийоми).

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є сформувати у студентів навички перекладацького аналізу художнього тексту; виробити вміння ідентифікувати актуальні значення мовних одиниць; вдосконалювати вміння застосовувати лексико-граматичні трансформації мовних одиниць у художнього перекладу; розвивати професійну компетенцію майбутніх перекладачів та їхніх загальних читачьких умінь; формувати впевненість щодо використання мови як засобу комунікації; формувати практичні навички обробки тексту у процесі його аналізу; формувати у студентів уміння логічно мислити та уміння вчитися здобувати інформацію, порівнювати, узагальнювати, оцінювати; переконати студентів у необхідності різнобічного особистісного вдосконалення та розвитку.

Програмні результати навчання:

1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
2. Упевнено володіти державною та іноземними мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства..
9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.
13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.
15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в галузі перекладу.
18. Здійснювати перекладацький аналіз текстів, редагувати тексти різних стилів та жанрів при перекладі, використовувати сучасні перекладацькі програми та програмне забезпечення для досягнення перекладацької еквівалентності у міжкультурній комунікації.

I. Загальнопредметні:

1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 2. Здатність бути критичним і самокритичним.
 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
 5. Здатність працювати в команді та автономно.
 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
-

II. Фахові:

1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
2. Здатність осмислювати літературу як полі систему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і освітніх методологічних принципів.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Художній текст як об'єкт дослідження. Горизонтальна структура тексту.

Тема 2. Виразні можливості синтаксису

Тема 3. Типи інформації художнього тексту, їх взаємодія, матеріальні сигнали їх передачі. Вертикальна структура тексту: зміна типів висловлювання. Образ автора, точка зору, розповідна перспектива.

Тема 4. Мовна характеристика персонажу.

Тема 5. Композиція тексту. Змістовна інформація художнього тексту, його композиційно-сюжетна будова.

Тема 6. Сприйняття тексту і його інтерпретація.

Тема 7. Прозові твори як жанр художньої літератури.

Тема 8. Жанрові особливості прозових творів та особливості їх відтворення під час перекладу.

Тема 9. Драматичні та поетичні твори як жанри художньої літератури.

Тема 10. Жанрові особливості драматичних та поетичних творів та особливості їх відтворення під час перекладу.

3.Рекомендована література

Базова:

1. Солодка А.К. Терія та практика інтерпретації тексту. Миколаїв. 2019. 138с.
2. Некряч Т.Є., Чала Ю.П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів (Навчальний посібник). Вінниця: Нова книга, 2008. 200с.
3. Кухаренко В.А. Теорія інтерпретації тексту: Навчальний посібник для студентів старших курсів фак-ів англ.мови. Вінниця: Нова книга, 2004. 272с.
4. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навчальний посібник. К.:Знання, 2008. 423с.

Допоміжна:

1. Єфімов Л.П. Стилїстика англійської мови: навчально-методичний посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 240с.
2. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики): Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 416 с.
3. Павлюк Л.С. Знак, символ, міф у масовій комунікації. – Львів: ПАІС, 2006. 120с.
4. Galperin I. An Essay on Stylistic Analysis. - М, 1968. 279р.
5. Muller G.H., Williams J.A. Introduction to Literature. McGraw-Hill, 1995. 1150р.
6. What is the English We Read: Универсальная хрестоматия текстов на английском языке. М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2003. 792 с.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://nbuv.gov.ua/>
2. <http://www.nplu.org/>
3. <http://www.lsl.lviv.ua/>
4. <http://www.ukrbook.net/>
5. <http://www.odnb.odessa.ua/>
6. <http://korolenko.kharkov.com/>
7. <http://www.library.vn.ua/>
8. <http://ounb.lutsk.ua/>
9. <http://www.lib.dp.ua/>
10. <http://www.lib.zt.ua/>
11. <http://www.reglibrary.mk.ua/>
12. <http://www.library.pl.ua/>
13. <http://lib.rv.ua/>
14. <http://www.ounb.sumy.ua/>
15. <http://www.library.kharkov.ua/>
16. <http://www.lib.kherson.ua/>
17. <http://www.ounb.km.ua/>
18. <http://www.library.ck.ua/>
19. <http://libkor.com.ua/>
20. <http://www.gntb.n-t.org/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання: контрольні роботи, самостійна робота студента, написання реферату, наукової статті, участь у конференції, створення індивідуального проєкту.